

Ätterna Nordenskiölds Släktförening

Nordenskiöld, Nordenskjöld, Nordensköld, von Nordenskjöld

Otto Nordenskiöld, aktuell bl.a. inom Riksantikvarieämbetets verksamhet

Julbrev 2021

Kära släktingar,

hoppas att ni alla har haft ett bra år trots pandemin. När jag skrev i förra julbrevet och beklagade mig om pandemins återverkningar, kunde jag inte riktigt tänka mig att även detta år så starkt skulle präglas av restriktionerna. Många förändringar har kommit för att stanna och alla kanske inte bara är negativa. Vi har lärt oss saker som vi kommer att fortsätta med och som både är tidseffektivt och hindrar smittspridning. Tvätta händerna ofta, hålla avstånd och vara lite mer sparsmakade med kramar, handla mer på nätet och ha digitala möten i stället för flygresor. I skrivande stund verkar det som om smittspridningen nu tar fart igen och vem vet vad som kommer. Som jag brukar säga: "vi kan inte göra något åt det i alla fall, så det blir vad det blir".

Årets julbrevet innehåller bl.a. en artikel om Riksantikvarieämbetes spännande arbete med att digitalt dokumentera lämningarna efter Otto Nordenskiölds expedition till Antarktis 1901. Vi tar också upp att Nordostpassagen öppnar igen och kanske blir den viktiga handelsväg som Adolf Erik hoppades på när han upptäckte den. Vidare skriver vi om Nordenskiöldslippet som nästa år ska dokumentär filmas av regissören Stephan Wilson som också själv ska åka loppet. Vi informerar även om att nästa släktmöte arrangeras den 20/3 2022, läs mer i rutan bredvid. Räkna med detta datum och blir det sedan inställt igen, så får vi ta nya tag senare. Kanske kan vi hålla mötet med digitala hjälpmedel. Släktresan till Småland tänker vi också försöka genomföra hösten -22.

Hur som helst hoppas vi att er jul blir lugn och trevlig och den kan firas med barn, barnbarn och hela tjocka slakten tillsammans.

En riktigt God Jul och ett Gott Nytt År till er alla önskar styrelsen genom Louise Nordenskiöld, styrelsens ordförande.

Släktmöte 20 mars 2022

Nästa släktmöte planeras till den 20/3 2022, kl. 12.30 på Riddarhuset. Mötet i år ställdes in pga. pandemin, så vi hoppas att det går att genomföra nästa år istället. Vi prövar då att lägga mötet på en söndag med en lunch i stället för middag, vilket kanske passar de yngre deltagarna bättre. Särskild kallelse skickas ut i februari nästa år. Ni kan då även ladda ned inbjudan från vår hemsida nordenskiold.se

Släktresa hösten 2022

Även vår släktresa till Småland och de gods och gårdar som funnits i viceamiralen Otto Henriks Nordenskiölds ägo ställdes in i år. Men styrelsen ger inte upp, utan planerar nu resan till hösten -22. Särskild kallelse skickas ut i god tid innan och kommer då också att finns på nordenskiold.se

Adelsmötet våren 2022

Under våren 2022 pågår adelsmötet från 19 februari till maj/juni. Adelsmötet beslutar sedan om det som direktionen och kansliet ska arbeta med under den kommande tre-årsperioden.

Ny adelskalender

2022 års upplaga av Adelskalendern har kommit ut, den 109:e i ordningen sedan den första matrikeln över den svenska adeln gavs ut år 1854.

Beställ den från Riddarhuset.se

Glädjescener när expeditionens medlemmar äntligen åter ses.

Nils Otto Gustaf Nordenskiöld föddes 6 december 1869 på Sjögele i Småland och blev känd som ledare för den första svenska Antarktisexpeditionen 1901 med skeppet "Antarctic". Under Nordenskiölds vistelse på Snow Hill Island krossades fartyget den 12 februari 1903 i Weddellhavets ismassor och sjönk 25 mil från Pauletön. Tre man hade dessförinnan satts iland för att till fots söka etablera kontakt med Nordenskiöld. De misslyckas och tvingas bygga en stenhudda på en plats kallad Hoppets Vik och där tillbringa vintern. Efter att båten hade skruvats ned vandrar övriga manskapet i 16 dagar över isen och kom till Pauletön där man byggde provisoriska stenhus med sina slädar som tak och övervintrar på den ön. Expeditionen är därmed uppdelad i tre grupper utan kännedom om varandras belägenhet.

Efter att ha tillbringat sju månader i stenhyddan i Hoppets Vik tar de tre männen som där övervintrat sig fram till Snow Hill och möter otroligt nog Otto Nordenskiöld på vägen dit. Under tiden har både en argentinsk och en svensk undsättningsexpedition organiserats. Den 8 november 1903 når samtidigt, och utan vetskap om varandra, först några personer från det argentinska räddningsfartyget Uruguay och senare även en grupp övervintrare från Paulet Island fram till Snow Hill. Eftersom Argentina hade försett expeditionen med proviant och förnödenheter mot att en argentinsk officer fick följa med, skickade man, då inget hördes av expeditionen, ut skeppet Uruguay, under befäl av Julian Irizar för att leta efter den. Samtliga expeditionsmedlemmar återfanns slutligen trötta men välbehållna och följde med tillbaka till Snow Hill. Läs mer om Ottos liv på vår hemsida nordenskiold.se.

Ottos kulturarv på Antarktis kan nu besökas digitalt

Lämningarna efter Otto Nordenskiölds Antarktisexpedition är okända platser för de flesta. Genom ett internationellt forskningsprojekt med svenska Riksantikvarieämbetet har vinterstationen på Snow Hillön (Snow Hill Hut), stenhyddan i Hoppets vik och fyrbåken i Pingvinbukten nu blivit virtuella 3D-miljöer som både forskare och allmänhet kan ta del av.

Vintern 2020 reste en svensk-argentinsk forskningsexpedition i Nordenskiölds spår, däribland Gunnar Almevik och hans forskarkollega Jonathan Westin. På uppdrag av Riksantikvarieämbetet genomförde de ett omfattande fältarbete: laserskanningar, fotogrammetri men också mer traditionella mätningar och ljudupptagningar. Arbetet var en del av forskningsprojektet CHAQ 2020, ett samarbete som leds av Luleå Tekniska Universitet och KTH i samarbete med Polarforskningssekretariatet och Argentine Antarctic Institute. Delar av arbetet har sammanfattats i en forskningsrapport som beskriver lämningarnas fysiska tillstånd och sätter in dem i ett kulturhistoriskt sammanhang. Dokumentationen blir ett viktigt underlag för förvaltningen av lämningarna, ett ansvar som Sverige delar med Argentina. Materialet från dokumentationen finns publicerat och fritt tillgängligt på webbplatsen "Built cultural heritage in Antarctica". Förutom högupplösta digitala 3D-modeller, finns här även drönarfilmer, ritningar och såväl nutida som historiska fotografier. Allt paketerat i ett visuellt tydligt gränssnitt, utvecklat av Göteborgs universitets Centrum för digital humaniora.

– Vår dokumentation är som ett kalejdoskop över olika kulturhistoriska perspektiv. Vi hoppas att den ska väcka intresse hos andra att ta vid och fortsätta vårt arbete, säger Gunnar Almevik.

Lämningarna efter Otto Nordenskiölds Antarktisexpedition 1902–1903 ingår i ett kulturarv med både svensk, norsk och argentinsk koppling. De över hundra år gamla byggnadsverken som expeditionen lämnade efter sig står ännu välbevarade i det karga landskapet. Men inom ett femtiotal år riskerar många av dem att bokstavligen försvinna ner i havet i takt med stigande temperaturer. De kvarlämnade byggnadsverken aktualiserar också viktiga frågor om klimatet. Kulturminnena blir en indikator för de accelererande klimatförändringarna.

Jonathan Westin och Gunnar Almevik har själva lekt med tanken på att rekonstruera den fysiska miljön på Antarktis, hur det såg ut inuti och runt forskningsstationen medan expeditionens medlemmar bodde och arbetade där. Det finns gott om historiska bilder att utgå från, konstaterar de. Deras fokus är dock fortsatt forskning – bland annat om bebyggelsehistoria och metoder att dokumentera byggnader under svåra förutsättningar. Istället hoppas de att museer, forskare och andra intresserade ska ta del av och inspireras av det omfattande digitala materialet om ett av våra okända kulturarv. *Riksantikvarieämbetets arbete presenteras på nästa släktmöte 2022.*

Ottos minne hedras vid Lago Nordenskjöld

Till Otto Nordenskjölds minne kommer en ceremoni att anordnas vid Lago Nordenskjöld den 20 december i år, då det var 125 år sedan han var där.

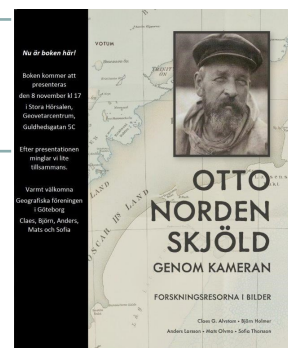
Lokala politiker och myndighetspersoner samt förhoppningsvis också den svenske ambassadören i Chile kommer att närvara. Vid minnesstunden har också Gustaf Löwenhielm lovat att ge en hälsning på inspelad video som ättling till sin morfar Otto.

Lago Nordenskjöld är en sjö i Chile, 2 000 km söder om huvudstaden Santiago de Chile. Lago Nordenskjöld ligger 65 meter över havet. Arean är 28,0 kvadratkilometer. Den sträcker sig 9,4 kilometer i nord-sydlig riktning, och 12,8 kilometer i öst-västlig riktning.

Otto Nordenskjöld genom kameran – forskningsresorna i bilder

En nyutkommen bok med många okända fotografier om Ottos liv har kommit ut. Ett symposium hölls på geotekniks institutet i Göteborg den 8 november med anledning av boken publicerades.

Nyligen påträffades på Göteborgs universitet "talrika skioptikonbilder" från Otto Nordenskjölds samlade föreläsningar, där flera av fotografierna aldrig har publicerats tidigare. Dessa bilder har nu genom ett mycket ambitiöst arbete restaurerats och digitaliserats för att kunna visas för en bred publik. I den här boken återfinns några av de bästa bilderna i tryckt form, samtidigt som boken åter berättar historien om Otto Nordenskjölds spännande forskarliv och om de forskningsresultat som står sig ännu i dag.

Det är en historia som tål att berättas om och om igen. Otto Nordenskjöld var en av Sveriges mest kända upptäcktsresande och polarforskare under åren kring det förra sekelskiftet. Mest bekant är han för den spektakulära Antarctic-expeditionen 1901–1903, under vilken hans fartyg blev fastskruvat i isen och sjönk. Expeditionens medlemmar, som befann sig på olika platser kring den antarktiska halvön, fick tillbringa en extra vinter under obegripligt svåra förhållanden, innan de blev mirakulöst räddade av en argentinsk undsättningsexpedition.

Otto Nordenskjöld reste inte bara till Antarktis. Redan som 25-åring genomförde han en stor forskningsresa till Eldlandet och Patagonien och besökte helt okända trakter. Dessutom deltog han i expeditioner till Grönland, Spetsbergen och Anderna och tillbringade också en sommar som guldgrävare i Klondike. Efter sin hemkomst från Antarktis blev Otto Nordenskjöld professor i geografi vid Göteborgs Högskola, undervisade studenter, skrev vetenskapliga artiklar och böcker och höll föredrag om sina resor i både Europa och Nordamerika.

Boken kan köpas för 225 kr Votums förlag. Författare är Claes G. Alvstam, Björn Holmer, Anders Larsson, Mats Olvmo, Sofia Thorsson. <https://votumforlag.se/produkt/otto-nordenskjold/>

Från vänster till höger: Björn Holmer, Anders Larsson, Birgitta Nordenskjöld, Karin Osvald, Claes G. Alvstam, Gustaf Löwenhielm, Sofia Thorsson med Love Thorson, Mats Olvmo och Mats Lindqvist. Birgitta, Gustaf och Karin är barnbarn till Otto Nordenskjöld, Mats är gift med Karin. Övriga fem är författarna till boken.

Läs också mer om Otto Nordenskjöld som fördjupande essä i SvD "Under strecket" av Torgny Nordin via länken [På upptäcksfärd i kylans herravälde](#)

Bjådesjö säteri

Bjådesjö är ett säteri i Myresjö socken intill Bjådesjösjön nära Velanda.

Den förste Nordenskjöldare, som ägde och brukade Bjådesjö säteri, (genom köp eller arv är okänt) var Anton Mauritz Nordenskjöld, som till vice amiralen Otto Henrik på Fårbo säteri.

Anton Mauritz (1797-1883) var gift med Theofilia, född Hammarskjöld. De fick tillsammans tolv barn: sex söner och sex döttrar, varav elva på Bjådesjö och den yngsta på Virkvarn i Kalmar län, som Anton Mauritz blivit delägare till igenom arv.

Senare övertogs gården av Anton Mauritz son Alexis Nordenskjöld (1843-1907) gift med Anna, född Charpentier (1850-1939).

Gården såldes så småningom till en av de sommargäster som under en längre tid bott på Bjådesjö säteri.

Nils Gabriel Nordenskjöld gick bort 2001, bara ett år efter att han framförde sitt kåseri i Myresjö Hembygdsförening.

Gammalt vykort med motiv över Bjådesjö säteri i Myresjö, Vetlanda kommun

Livet på Bjådesjö och i Myresjö

Kåseriet framfört den 15/3 2000 i Myresjö Hembygdsförening av Nils Gabriel Nordenskjöld f. 1920 som då bodde i Eksjö. Han var son till Harald Alexis f. 1873, sonson till Alexis och sonsonson till Anton Mauritz Nordenskjöld (se faktarutan).

Min farfars far, Anton Mauritz och hans hustru Theofilia anskaffade en silverskål, som användes vid dopen av de tolv barnen. Därefter har min dotter och dotterdotter döpts i den och den ägs nu av den senare och förvaras i hennes föräldrahem i Onsala i Halland. Min farfar, Alexis ärvde Bjådesjö och köpte Bjådesjöholm samtidigt som hans betydligt äldre bror Carl Henrik ägde Rosenhalm i Lannaskede socken. Gårdarna ligger ju på ömse sidor av Bjådesjösjön och på udden i norr-änden av denna högg bröderna upp en gata så att de kunde se varandras flaggstänger och utväxla enkla signaler. En annan kontaktpunkt mellan kusinerna på gårdarna var "kampastena", som låg vid vägen från Lannaskede kyrkby till Rosenholm där en mindre väg från Bjådesjöholm norr om sjön stötte till. Där fanns ytterligare en Nordenskjöld, Carl- Fredrik, kusin till Anton Mauritz. Hans far hade som diplomat placerats i Tyskland där Carl-Fredrik föddes i Rostock. Han var en lärd man, fil. dr, arkeolog och korresponderande ledamot av Vitterhetsakademien. Han var den ende av syskonen som flyttade tillbaka till Sverige. I Tyskland finns hans syskons ättlingar kvar. Carl Fredrik bosatte sig på ett ställe Nordanåker i Myresjö, som om jag fattat min far rätt är beläget någonstans mellan Bjådesjösjön och kyrkbyn. Han var gift med von Vicken och de dog barnlösa. Som det gestaltade sig för min far yngst - nästan sladdbarn - av tre söner med bröderna Henrik och Rickard, alla födda på Bjådesjö. Ett av fars tidigaste minnen var hur han lärde sig simma. Han hade hittat på något hyss för sina äldre bröder, som därför tog honom med i ekan ut på sjön där han blev satt i vattnet för att klara sig bäst han kunde i land medan bröderna i ekan höll strax intill, det var hårda bud. Ett annat tidigt minne var när axeln - en grov trästock - mellan oxvandringen och tröskverket, vreds av för att det blev tvärstopp i tröskan. Det tog naturligtvis lång tid att få fram timmer och torka det o.s.v. Under tiden löpte ju vandringen fritt runt, så far och hans kamrater hängde slängungor i det stora kugghulet och fick på så sätt en länge nyttjad karusell.

Incidenter var det säkert gott om. Far berättade att en av de anställda blev knivskuren i ryggen av en rival tillika arbetskamrat. Medan vagn spändes för, det fanns alltid ett hästpar i stallet, tog min farmor, Anna född Charpentier, hand om offret, tvättade såret och sydde igen det med vanlig nål och som far sade "björntråd". Skjutsen gick till sjukstugan i Vetlanda där doktorn sade att han inte hade gjort sömnen bättre själv så han bara desinficerade och lade på bandage. Gärningsmannen blev dömd att avtjäna straff i Jönköping och när han kom tillbaka i arbete på Bjådesjö, sa han att värsta var att en stor stark arbetskarl skulle bli satt att klistra tändsticksetiketter.

Myresjö kyrkby

Myresjö var tidigare en kyrkby i Myresjö socken med Myresjö gamla kyrka. Kyrkan uppfördes vid mitten av 1100-talet i romansk stil, vilket särskilt märks i utformningen av den södra portalen dvs ingången till kyrkorummet där det finns en runsten inmurad med inskriften: *Vivir satte denna sten efter sin broder*. Kyrkobyggnaden är uppförd i sten och består av långhus, kor och en halvrund absid i öster.

1879 uppfördes en ny kyrka och den gamla lämnades att förfalla. Långhusets tak rasade in i början av 1900-talet. Åren 1925–1927 restaurerades kyrkan och fick ett nytt spånbeklätt yttertak och ett plant innertak i kyrkorummet. I samband med detta arbete frilades också medeltida målningar i koret. En ny klockstapel uppfördes och inventarier som förvarats i den nya kyrkan återfördes. När kyrkan helt återställts fick också den förnyad funktion som gudstjänstrum.

Myresjö gamla kyrka

”Bröderna red ikapp med tåget till stationen”

Enligt far var min farfar en lantbrukare med framtidsvisioner, t. ex. förstora han och tog upp nya fönster i stallbyggnaden. Han var också den förste i trakten att låta installera gasljus, om bara i manbyggnaden vet jag inte, och det byggdes ett litet gasverk för acetylen baserat på karbid och vatten. Som en liten detalj berättade far att även pigkammaren fick gasljus, men att kranen för detta fanns i herrskapets sängkammare. Det fanns ju givetvis ett sällskapsliv mellan de olika gårdarna i Myresjö, Lannaskede och de omgivande socknarna. Som lantbrukare månade farfar om sina djur, så när familjen var på kalas och besked kom att Bjädesjö-skjutsen var framkörd så farfar ifrån att man bums skulle göra sig i ordning för hästarna fick inte vänta, om kusken fick vänta var inte så viktigt. Farfar var också mottaglig för moderna idéer och vad vi kallar P. R. T. t.ex. tillbringade vår stora sångerska Kristina Nilsson (Grevinnan Casa di Miranda) en tid på Lannaskede Brunn och då ställde han till hennes förfogande hästar, vagn och kusk. Kusken på Bjädesjö var tydligen en bra karl, som fick många extra uppgifter, bl. a. när han någon eller några gånger i veckan körde till Myresjö station för att lämna och hämta post fick han med sig farfars fickur för att ställa det efter stationsklockan och när han kom hem ställdes salsklockan tio minuter före så att den inte skulle visa för sen tid. Seden bevarades så att under hela min uppväxttid och senare i mitt eget hem visade den klockan dessa tio minuter. Kusken hade också stående uppdrag att när det var långväga gäster på gården fiska upp kräftor i ån antingen det var säsong eller ej.

Trots att gårdarna ju var ganska stora sade far att det normalt egentligen inte fanns några kontanter i huset utom när farfar varit till Vetlanda och sålt någon eller några kalvar. För att något hjälpa upp detta togs från slutet av 1800-talet emot betalande sommargäster på Bjädesjö. När gästerna reste med tåget eskorterades de till stationen av hemmavarande söner till häst. Efter avgången brukade bröderna rida i kapp med tåget till stationen i Lannaskede för att åter vinka av dem. Av denna anledning skulle far alltid när han besökte oss i Nässjö gå upp till Hembygdsparken för att besiktiga det gamla loket "A Wilhelm Petri." Tala om att uppliva gamla minnen!

Slutet på Bjädesjö epoken

Sommargästerna blev i allmänhet goda vänner till mina farföräldrar, men det fanns en avigsida. En av sommargästerna som återkommit flera år, övertalade farfar, under förespeglning av en önskan att bosätta sig och bruka gården, att till honom sälja Bjädesjö. Så skedde och familjen flyttade över till Bjädesjöholms dåvarande manbyggnad, som var en delvis återstående länga utmed vägen från kyrkbyn. Emellertid hade köparen av Bjädesjö tydligen bara tänkt att utnyttja tillgången på skog och göra sig vinst, vilket upprörde farfar mycket. Jag fick bekräftelse på detta när jag 1937 vistades på sjukhus och på salen träffade en äldre herre, som vuxit upp på ett torp under Bjädesjö söderut. Han berättade att farfar när han stod på farstuttrappan via manbyggnadens södergavel grät när timmerlassen passerade.

Farfar avled 1907 och farmor fortsatte att med hjälp av rättare eller förvaltare bruka Bjädesjöholm. Där lät hon uppföra den nuvarande mangårdsbyggnaden och villan Eka, som hon väl tänkte sig att ha som ett slag av undantag. Mina farföräldrar hade troligen tänkt att äldsta sonen Henrik, som var lantbruksutbildad, när den tiden kom skulle övertaga gården. Emellertid avled han redan 1913 på Johannesberg i Flisby. Eftersom delägarna i sterbhuset efter farfar ej hade intresse att övertaga Bjädesjöholm - min far var blivande eller nybliven officer – beslöt man att sälja gården med undantag av Eka, dit farmor flyttade och bodde fram emot 1920 då hon sålde villan till tandläkare Rydén och själv flyttade till Växjö där hon hade släktingar. Därmed upphörde släkten Nordenskjöld att vara Myresjöbor.

Nordostpassagen via Arktis

Adolf Eriks Nordostpassage får betydelse igen

Nordostpassagen

Sökandet efter en Nordostpassage började på allvar i början av 1500-talet. Det skulle dröja till 1879 genom att den finlandssvenske baronen A.E. Nordenskiöld blev den första att ta sig igenom. Sommaren 1878 lämnade fartyget "Vega" Sverige och satte kurs mot Barents hav med Nordenskiöld som vetenskaplig ledare för expeditionen. Målet var att färdas norr om Ryssland och Sibirien och ta sig ner till Stilla havet genom Berings sund. Det blev till en början en lätt färd trots att den gick i farvatten som aldrig kartlagts, men på grund av isen tvingades Adolf Erik att övervintra under sitt försök, men kunde senare återvända i triumf till Stockholm. Nordostpassagen som handelsväg fick inte från början den betydelse som Adolf Erik hoppats på, pga. de besvärliga is- och väderförhållandena. Men redan på 1930 talet började ryska isbrytare arbeta i de besvärligaste passagerna och farleden har kunnat hållas öppen juli-oktober.

Sedan början av tjugohundralet har det blivit allt vanligare att åka via den s.k. Nordostpassagen - sjövägen norr om Europa och Asien mellan Atlanten och Stilla havet. Nordostpassagen är normalt varit öppen för trafik från juli till oktober, men med smältande isar har detta förändras och sjövägen har fått ökad betydelse.

Att transportera varor från Asien via fartyg till Sverige har traditionellt inneburit en lång resa via Suezkanalen eller Panamakanalen. Men enligt beräkningar kan mängden gods via Nordostpassagen öka enormt inom bara några år, eftersom resvägen blir flera veckor kortare om fartygen åker via Nordostpassagen. I augusti 2017 färdades det ryska tankfartyget "Cristophe de Margerie" som första kommersiella fartyg genom Nordostpassagen utan isbrytare. Global uppvärmning och minskande isar i Arktis har öppnat för en ekonomisk potential för Nordostpassagen som sjöväg för handels- och fraktfartyg. Förra året uppmättes det näst minsta istäcke som någonsin uppmätts i Arktis och det har bidragit till att fler rederier nu väljer rutten genom Arktis. Redan 2013 passerade 39 tusen ton gods genom Nordostpassagen, men enligt en rysk prognos kan det bli 30 miljoner ton år 2030 pga. att Nordostpassagen kan vara öppen längre tid över året. Just nu ligger två fartyg i Umeå hamn som färdats från Kina och Sydkorea. Umeås hamnchef betonar den kortare resvägens stora ekonomiska betydelse och man planerar där att bygga ut hamnen för 1,4 miljarder för att få kapacitet framöver.

Lastfartyg på väg genom Nordostpassagen

Uppvärmningen av Arktis har dock medfört att tidigare frusna obebodda områden hamnat i centrum för geopolitiska intressen och i en dragkamp om naturresurser som olja och gas. Smältande istäcken gör dessa resurser mer tillgängliga vilket ökar konkurrensen mellan de arktiska länderna. Ryssland, Danmark/Grönland och Kanada gör alla anspråk på stora delar av Arktis havsbotten ända upp till Nordpolen, områden som idag är ingenmansland.

Nordenskiöldsloppet 2021

”Hur tuff är denna utmaning egentligen?”

Stephan Wilson, producent

Nordenskiöldsloppet brukar kallas för världens tuffaste skidlopp är 220 kilometer långt och avgörs i Sverige norr om polcirkeln. Programledaren och producenten Stephan Wilson bestämde sig för att göra en dokumentär om loppet och dess historia, men på plats inför research blev han helt tagen och ska nu själv åka loppet nästa år.

”Det är inte ovanligt att det tar över ett dygn att bemästra loppet i skogarna och bergen runt Jokkmokk och flera tvingas också att bryta. – När jag berättade för min familj att jag vill åka loppet tyckte de att jag var galen. De skrattade åt mig och tror inte jag kommer fixa det. Min dotter tror att jag kommer bryta både armar och ben”, säger Stephan Wilson.

220-kilometersloppet blir nästa steg på Stephans osannolika resa på längdskidor. Stephan var runt tio år gammal första gången som han stod på ett par skidor med noll koordination i händer, armar, fötter och ben. En äldre man ropade då ”kolla in turken”, pekade på Stephan och log hånfullt. De där elaka orden sårade men väckte också Stephans revanschlusta och nyfikenhet på skidåkningens magi. För att förstå fenomenet satsade Stephan allt i TV-serien ”Stephan på glid”, en serie i Vinterstudion där tittarna fick följa Stephans resa från att behärska skidåkning till att fullfölja Vasaloppet. Nu har han genomfört sex vasalopp och är redo att ta sig an Red Bull Nordenskiöldsloppet.

En stor del av dokumentären om resan mot världens tuffaste skidlopp 2022 kommer att fokusera på förberedelserna inför, som vilken utrustning som är lämplig, rådgivning från läkare, fysiologiska tester och coachning från skidprofiler. Dokumentären kommer även fokusera på Nordenskiöldsloppets historia och man kommer att få möta ättlingar till de första Nordenskiöldsåkarna. En av frågorna som dokumentären ska besvara är ”Hur tuff är denna utmaning egentligen?” ”Jag vet ärligt talat inte hur den här dokumentären kommer att sluta men jag hoppas att den kommer att engagera. Det känns lite som jag ska åka iväg på en expedition”, säger Stephan Wilson.

Nordenskiöldsloppet 1884

Historien bakom är det skidlopp som polarforskaren A.E Nordenskiöld anordnade 1884 - ett skidlopp på 220 kilometer mellan Jokkmokk och Kvikkjokk, fram och åter. Under en expedition till Grönland skickade han iväg två samer - Tuorda och Rassa - på skidor med uppdraget att utforska Grönlands inre. Han var nämligen övertygad om att den stora iskontinentens inre bestod av öppna gröna landområden med skogar, precis som i Sibirien. Efter cirka 57 timmar återvände samerna ganska medtagna. Till Nordenskiölds besvikelse meddelade de att inga gröna områden hade upptäckts, men han blev hänförd när de berättade att de avverkat hela 460 kilometer. De hade skidat nästan oavbrutet utan sömn i två och ett halvt dygn, med undantag för vila i en grop i två timmar under en storm.

När Nordenskiölds uppgifter om samernas fantastiska skidfärd nådde svenska tidningar kommenterades det med stor misstro. Även hans egna vetenskapliga kollegor ifrågasatte det hela, ”460 kilometer på 57 timmar - omöjligt!” - var en i allmän uppfattning. För att bevisa att han hade rätt, beslöt han sig för att organisera en tävling, ”en skidlöpningstäflan inom Jokkmokk och Qvikjokk”. Det kom att bli en av skidhistoriens mest berömda tävlingar. Arton män skidade 220 kilometer, dag såväl som natt - utan sömn eller mat - stärkta endast av kaffe och konjak. Loppet var troligen det första i modern skidhistoria och helt säkert ett av de hårdaste.

2016 kördes det första Nordenskiöldsloppet i modern tid och sponsor har varit Red Bull. Läs mer på nordenskioldslppet.se

Nordenskiöldsloppet 2021

I det Nordenskiöldslopp som kördes 2021 tilläts endast elitåkarna delta, dvs de med tävlingslicens, pga. smittorisen. Därför kunde inte heller släktföreningen delta och som vanligt dela ut silverpokalerna. De skickades dock till Jokkmokk och delades ut av tävlingsledaren

Etta blev Klas Nilsson på tiden 11.44.43 och som första dam kom Frida Hallquist med tiden 13.32.20.

Nästa års lopp blir 26/3 -22 och det är redan fullbokat.

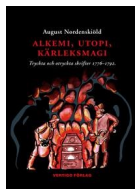
Släktföreningen informerar

Nordenskiöldare uppmärksammade i SvD "Under strecket"

Två gånger i höst har Nordenskiöldare uppmärksammats av SvD i serien "Under strecket".

Otto Nordenskiölds expedition till Antarktis var på många sätt en framgång, även om fartyget skruvades fast i isen och sjönk. En ny biografi skildrar den av vetenskaplig nit drivna äventyren som oförtjänt hamnat i skuggan av mer ärelystna spänningssökare. Se vidare sidan 3. [Läs mer via länken Pub. 2021-11-06, Torqny Nordin](#)

August Nordenskiöld var en alkemist och hängiven Swedenborgare som ville grunda en helt ny värld i Afrika. I artikeln presenteras den nytkomna boken "Alkemi, utopi, kärleksmagi", där hans tryckta och otryckta texter för första gången. Se bokpresentation nedan. [Läs mer via länken Pub. 2021-10-05, David Dunér](#)

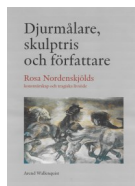

"Alkemi, utopi, kärleksmagi", tryckta och otryckta skrifter 1776-1792 om guldmakeri, swedenborgianism, simning, idealsamhällen, bergskonst, mänskliga rättigheter och diverse andra ämnen heter en nytkommen bok av August Nordenskiöld och Christer Böke. August Nordenskiöld förkroppsligade orden fantast, svärmare och entusiast i deras vildaste mening. Förklädd som bonde hade han svettats i ett alkemistiskt laboratorium vid Drottningholms slott för att tillverka guld åt kung Gustav III. Dessutom spannar han i hemlighet planer på att tillverka så mycket guld att hela penningssystemet omstörtades. Han försökte också starta en frihetlig utopi i Sierra Leone, men där insjuknade han och avled. Köp boken genom www.adlibris.se.

"Herrgårdar ägda av Otto Henrik Nordenskiöld och hans ättlingar"

Kompendiet tar upp de herrgårdar och säterier som ägdes och brukades av vice amiralen Otto Henrik Nordenskiöld och hans efterlevande, 1791 - 1935. Sammanställningen är gjord av Gunilla Nordenskiöld och är en uppdaterad version av det kompendium som ursprungligen skrevs av Jan Nordenskiöld 1979. Pris 120 kr + porto och emballage. Beställ genom Gunilla Nordenskiöld, nordenskioldgunilla@gmail.com.

Biografi över Rosa Nordenskiöld

"Djurmålare, skulptris och författare" – Rosa Nordenskiöld's konstnärskap och tragiska livsöde heter en bok av Arend Wallenquist. Det är den första biografien som skrivits över konstnären Rosa Nordenskiöld (1890–1950). Viceamiralen Otto Henrik Nordenskiöld var hennes farfarsfar och hon var uppvuxen på Virkvarn utanför Oskarshamn. Hon kom att bli en framstående djurmålare, författare och förkämpe för djurens rätt, men hon led dessvärre av psykiska problem och hennes konstnärskap föll i glömska. Boken är vackert och rikt illustrerad på 157 sidor och kostar 299 kr. Den kan beställas från www.dibbforlag.se.

De Nordenskiöldska ättegrenarnas huvudmän

Begreppet huvudman innebär den främste representanten för en släkt. I adliga ätter avses stamfadern (den som adlades från början) och därefter äldste sonen i rakast existerande led. Det är huvudmannen inom varje ätt/ättgren som har representationsrätt på adelsmötet. Läs mer vilka som representerar de olika grenarna inom Nordenskiöldska släktföreningen på hemsidan nordenskiold.se, under fliken medlemmar/släktens huvudmän.

Släktföreningar inom Riddarhuset

Det finns inom Riddarhuset 657 adliga ätter, varav 46 grevliga, 131 friherrliga och 480 adliga. 100 släktföreningar finns för närvarande registrerade inom Riddarhuset.

Nordenskiöldska släktföreningen

I vårt aktuella släkt- och adressregister över nu levande medlemmar finns 2021 totalt 352 personer inkl. stödmedlemmar - varav 173 kvinnor, 140 män och 39 juniorer, dvs under 18 år. 174 personer (49%) är ständiga medlemmar.

Medlemskap i släktföreningen

Ätterna Nordenskiölds släktförening är enligt stadgarna § 1 öppen för:

- varje myndig manlig eller kvinnlig medlem av de fyra på Svenska Riddarhuset introducerade ätterna Nordenskiöld, Nordenskiöld, Nordenskiöld och von Nordenskiöld.
 - barn till medlem enligt a)
 - c) maka/make, sambo samt änka/änkling till medlem enligt a)
- Personer som inte är berättigade till inträde enligt § 1, men som vill stödja släktföreningen och få information om dess verksamhet, kan bli stödjande medlem.

Årsavgifter 2022

Medlemsavgift 2021 är (enligt beslut av släktmötet 2018)

- 200 kr = avgift för 1 års medlemskap från 18 år
- 1000 kr = avgift för ständigt medlemskap (engångsbelopp)

Betala till släktföreningens **bankkonto**: SEB 52083411072 alternativt **Swischa** till föreningens kassör Lollo Nordenskiöld på 0708 207 574. Glöm inte att **uppgge fullständigt namn på samtliga personer** som ni betalar för.

Släktföreningen tar tacksamt emot såväl små som stora donationer för att stärka föreningens ekonomi. Vi uppmanar vänligen er som varit ständiga medlemmar mer än 30 år att inbetala ständigt medlemskap igen.

Kontaktuppgifter

E-post: styrelsen@nordenskiold.se
Hemsida: www.nordenskiold.se
Ordförande Louise Nordenskiöld
Mob.tfn: 0708 570017